

A „Szerdánként egy Társaság“ esetmegbeszélő műhely koncepciójáról

2019 szeptemberétől minden szerdán a pszichoterápia gyakorlatáról szóló, aktív-analitikus szemléletű műhelymunkát indítunk - nem csak aktív-analitikusoknak. Sőt! Célunk, hogy az aktív-analízis gyakorlatát minden érdeklődő számára megtapasztalható közelségbe hozzuk. Ennek formája pedig, az aktív-analitikus mintát követve, az esetbemutatásra építkező esetmegbeszélés.

Műhelyünkkel több vonatkozásban is az aktív-analitikusok hagyományát szeretnénk folytatni, emléket állítva Wilhelm Stekel (1868-1940) munkásságának és a módszer hazai őrzőinek is (különösen Feldman Sándor, Gartner Pál, Farkasházi Menyhért, Szinetár Ernő és C. Molnár Emma).

A szerdai napokat is ezért választottuk. Még szakmai körökben sem ismert eléggé ugyanis, hogy a Freud köré szerveződő „Szerdai Társaság“ ötletét és elindítását Stekelnek köszönheti a pszichoanalitikus mozgalom. Éppígy ő volt az, aki a spekulatív elméletalkotás helyett a terapeuta saját tapasztalatának fontosságát hangsúlyozta, kiemelve a terapeuta személyének jelentőségét, bizonyos kvalitásainak a szerepét (kíváncsiság, gyógyítási szándék, intuíció).

Stekel egész munkásságával arra mutatott példát, hogy a terapeuta tapasztalati tanulással szerzett tudásának a legjobb átadási módja az esetismertetés és az erre épülő esetmegbeszélések közös gondolkodási folyamata.

A „stekeliánus“ hagyomány szerint nem csak a pszichoterápia, hanem a pszichoterápia tanítása is egy közös alkotási folyamat. Az alkotáshoz a fantázia és a realitás kontroll összjátékából kialakított következetes munkára, térre és időre van szükség, és ami a legfontosabb: alkotói szabadságra. Ezeket a feltételeket számunkra egy független „alkotói műhely“ keretei adhatják meg. A műhelyünkben folyó munkát ezért nem akkreditáltjuk, és nem kapcsoljuk hozzá a létező oktatási gyakorlatokhoz, de együttműködésekre törekszünk minden olyan már meglévő, vagy a jövőben alakuló szervezettel, kezdeményezéssel, amely a célkitűzéseinkkel egyetért.

Stekel mindig is pszichoanalitikusnak tartotta magát, mert saját megítélése szerint „csak“ technikában tért el kora analitikus gyakorlatától. Sorsa azonban az ortodox analitikus mozgalomból való száműzetés és az elhallgatás lett, sőt, munkásságát még a pszichoanalitikus mozgalom történetéből is szerették volna kitörölni. Tanításait mai szemmel nézve azonban túlzás nélkül állíthatjuk, hogy korát messze megelőzve valóban ő lett - ahogyan egyszer magáról írta - a „jövő analitikusa“, akinek (a forrás említése nélkül) nem csak pl. az „álomfejtéssel“ kapcsolatos koncepcióját és technikai fogásait vette át az utókor, de a rövid dinamikus terápiák és az interszubjektív irányzat, azaz a korszerű pszichoterápiák előfutárának is ő tekinthető.

Nem csak a hagyományt ápoljuk tehát akkor, ha „stekeliánusok“ vagyunk! „Nem a módszer gyógyít, hanem az analitikus“ - mondta Stekel, és napjainkra, főként a testtudatossággal, a kötődés és a mentalizáció folyamataival foglalkozó tanulmányok alapján egyre szélesebb körben válik elfogadottá, hogy a pszichoterápia legfőbb hatótényezője maga a kapcsolat, pontosabban a kapcsolódási, reflektívitás folyamatok rendkívül finom és bonyolult rendszere. Ez a hatás valójában módszerektől független, sőt, a hagyományos, akadémikus pszichoterapeuta képzés elmélet orientáltsága akár meg is zavarhatja a leendő pszichoterapeuta kapcsolati munkához szükséges készségeit. Annál fontosabb minden olyan eljárás, amely a terapeuta kapcsolati funkcióit fejleszti, és tapasztalataink alapján erre az esetmegbeszélő csoportok is alkalmasak lehetnek.

Budapest, 2019. július 15.

Dr. Ormay István

Dr. Duba Andrea